

UNIVERSITETET FOR MILJØ- OG BIOVITENSKAP
UNIVERSITETSLEDELSEN

SAKSBEHANDLER HANS FREDRIK HOEN
DIREKTE TLF 64965018
E-POST hans.hoen@umb.no
BESØKSADRESSE HØGSKOLEVEIEN 12 -
SØRHELLINGA

VÅR REF 2009/791
DERES REF 200802073
DATO 08.07.2009

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Høring: Utkast til statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene

Vi viser til brev fra Miljøverndepartementet, datert 20. mai, med informasjon om at Statlig retningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene (i medhold av plandelen i plan- og bygningsloven) sendes ut på alminnelig høring.

Generell kommentar

Retningslinjen er generell og med få konkrete beskrivelser av tiltak. Det bør være et samspill med tittel og innhold. Forslaget har en vesentlig mer ambisiøs tittel enn innhold

Spesifikke kommentarer

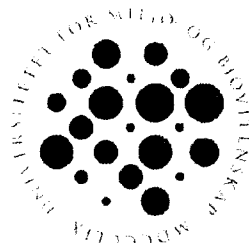
I retningslinjen går det fram at fristen for å gjøre første generasjon energi- og klimaplaner er 01.07.2010. Det er ikke presisert om dette betyr at det skal foreligge et utkast til plan eller om det skal foreligge en vedtatt (formell) plan på det tidspunktet. Olje- og energidepartementet har i Strategi for økt utbygging av bioenergi (datert 01.04.2008) satt en tidligere frist, 01.01.2010, til når alle kommuner skal ha en energi- og klimaplan. Det framgår ikke tydelig av forslaget til Statlig retningslinje om det er snakk om den samme eller to ulike sett av kommunale planer.

Spesifikke tema kan inngå i kommuneplanen eller utarbeides som egen kommunedelplan. Et flertall av kommunene reviderer sine kommunplaner, oftest hvert 4. år. Kommuneplanene består av mange temaer og det er ofte sterke konflikter knyttet til arealdelen av disse planene. Det er også ofte omfattende faglige grunnarbeider knyttet til kommuneplanarbeidet. I tillegg er det en rekke krav til planprosessen om medvirkning, offentlige høringer, beslutningsprosessen i kommunen, og eventuelle innsigelser. Kommuneplanlegging er derfor normalt en tidkrevende prosess. Å gjennomføre et planarbeid innen 01.07.2010 synes optimistisk. Dersom kommunene skal integrere retningslinjen i kommuneplanarbeidet kan det derfor være bedre å knytte tidsrammen til planlagt revisjon av kommuneplanen uten en bestemt frist. Selv en egen kommunedelplan i tråd med retningslinjen vil neppe la seg gjennomføre innen 01.07.2010.

Det er mange og små kommuner i Norge, og mange av disse vil ikke ha egen kompetanse til å gjennomføre dette planarbeidet. Planarbeidet vil dermed i mange kommuner gjennomføres av konsulenter.

Status og framskrivningen vedrørende klimagassutslipp og forbruk av energi

Til planarbeidet oppfordres det her å bygge på tallmateriale fra SSB, både når det gjelder klimagassutslipp og energiforbruk. Deler av dette materialet er beheftet med betydelig usikkerhet, eksemplvis knyttet til bioenergiforbruket. Framskrivningene anbefales basert på SFTs veileder.

Det legges altså ikke opp til at kommunene skal trekke inn lokal kunnskap og erfaring i denne delen av planarbeidet og en må forvente at planene vil være relativt skjematisk, basert på grove forutsetninger og slik i liten grad evne å fange opp lokale variasjoner mellom enkeltkommuner.

Mål

Hver kommune pålegges å sette mål for utslippsreduksjoner i forhold til framskrivingene. Det er ikke oppgitt noen anbefalte nivå, men det ”oppfordres til å sette ambisiøse mål”. For å gjøre politikktøvelsen mer tydelig, bør det vurderes om det skal settes en nedre grense for utslippsreduksjoner. En slik grense kan muligens knyttes opp til nasjonale mål vedtatt i Klimaforliket.

Tiltak og virkemidler

Forskriften nevner fire områder spesielt. Areal- og transporttiltak er sentrale i et langsiktig perspektiv. Det vises her til rikspolitiske retningslinjer fra 1993 og en Stortingsmelding fra 2001-02. Det har gått lang tid siden disse dokumentene ble utarbeidet. Det bør vurderes om det kan tydeliggjøres krav eller momenter til tema som skal behandles, for eksempel knyttet til lokalisering av områder for boligbygging, servicefunksjoner og næringsvirksomhet som fremmer mulighetene ikke-motorisert transport eller kollektive transportløsninger.

Tiltak for stasjonær energibruk er sentralt. Det er gitt opplysninger om relevant lovverk kommunene kan anvende for å bidra til større omfang av oppvarming gjennom vannbåren varme og fjernvarmenett. Kommunene har her en viktig oppgave og utfordring i å sikre utvikling av slik infrastruktur innen kostnadseffektive rammer. Det bør vurderes om det skal settes tydeligere krav til Klima og energiplanene på dette punktet, for eksempel ved å kreve en samlet analyse og plan for utvikling av slik infrastruktur.

Tiltak innen landbruk og avfallssektoren er de to siste områdene som er nevnt spesielt. Det er oppsiktsvekkende at tiltak knyttet til skogbruk og skogsektoren ikke er nevnt her. Det knytter seg dels til mulighetene for økt binding av CO₂ på skogarealet gjennom tilpasset skogbehandling, og dels til økt bruk av trebaserte produkter (bygging i tre) til erstatning for mer utslippsintensive materialer som stål, betong eller aluminium eller bruk av biomasse til energi. Det er gjort relativt mye forskning som dokumenterer disse sammenhengene. Potensialet er betydelig og tiltakene er samtidig kostnadseffektive.

Med hilsen

Nils Dugstad
administrerende direktør

Hans Fredrik Hoen
instituttleder